

Ministerie van Defensie

Militaire Inlichtingendienst

Directeur

Postbus 20701
2500 ES Den Haag

Telefoon [redacted]
Telex
Telefax 070-4419010

Uw brief

Uw kenmerk

Ons nummer

Datum

DIS 200205645

26 MAART 2002

Onderwerp

Notitie islamitisch radicalisme in de krijgsmacht

Zoals aangekondigd in het CVIN van 22 februari (agendapunt 3c) doe ik u hierbij een notitie toekomen over Islamitisch radicalisme in de krijgsmacht zoals die zal worden aangeboden aan het MICIV voor de vergadering van 9 april a.s.

De Directeur Militaire Inlichtingendienst

J.A. van Reijn
Generaal-majoor der mariniers

Bijlagen

1

Bezoekadres

Vd Burchlaan 31

Doorkiesnummer

Verzoeken bij beantwoording datum, nummer en onderwerp te vermelden.

N.B. zonder bijlagen is deze brief ongerubriceerd

cc [redacted]
PSC
v.d.B. 37

toe CVIN
dossier

Defensie

Ministerie van Defensie

Postbus 20701
2500 ES Den Haag
Telefoon (070) - 3 18 81 88
Fax (070) - 3 18 78 88

Aan Aan de leden van de Ministeriële Commissie voor Inlichtingen en
Veiligheidsdiensten

Datum

Ons kenmerk

Overwerp

D...
Islamitisch radicalisme in de krijgsmacht

Hierbij informeer ik u over het onderzoek dat de Militaire Inlichtingendienst doet naar de mate waarin Islamitisch radicalisme voorkomt in de krijgsmacht. Aanleiding voor deze notitie zijn de terugkerende berichten in de media en op het internet over oproepen zich bij de krijgsmacht te laten trainen voor de Jihad. Hoewel geen concrete bedreigingen zijn geconstateerd acht ik het noodzakelijk om vanuit een oogpunt van integriteit en veiligheid van belang eventuele ontwikkelingen nauwgezet te blijven volgen.

DE MINISTER VAN DEFENSIE

F.H.G. de Grave

Islamitisch radicalisme en de krijgsmacht

Inleiding

Recente ontwikkelingen op het gebied van islamitisch terrorisme alsmede een door de BVD geconstateerde toenemende radicalisering binnen kleine delen van de Europese moslimgemeenschappen, vereisen dat de MID alert is op het eventueel vóórkomen van islamitisch radicalisme in de krijgsmacht. De identiteitscrisis waarin een deel van de in Nederland opgroeiende moslimjongeren zich bevindt, blijkt sommigen kwetsbaar te maken voor radicaal-islamitische opvattingen en rekrutering voor de jihad. Dit is voor Defensie temeer een zorg omdat Defensie structureel personeel werft onder allochtone jongeren.

De MID onderkent het risico dat, mede in het licht van de door de BVD gesignaleerde radicalisering in moslimgemeenschappen in Nederland, ook Nederlandse militairen banden zouden kunnen hebben met radicale islamitische groepen. Recent werd in de pers melding gemaakt van het bestaan van een website op internet waarin onder andere ook Nederlandse moslims worden opgeroepen hun 'plicht' te vervullen door dienst te nemen in de krijgsmacht en zich militair te trainen. Hierover zijn inmiddels schriftelijke vragen gesteld vanuit de Tweede Kamer. Beïnvloeding vanuit radicale islamitische groepen kan een negatieve invloed hebben op het gedrag van de betreffende militairen (b.v. verspreiding van radicaal-islamitische propaganda onder geloofsgenoten binnen de krijgsmacht, aanzetten tot haat, misbruik van de krijgsmacht en haar middelen, etc.), alsook op de betrouwbaarheid van de krijgsmacht als geheel, bijvoorbeeld als een militaire bijdrage geleverd moet worden aan de bestrijding van islamitisch terrorisme. Dit alles noodzaakt tot een verrichten van onderzoek door de MID.

Islamitisch radicalisme en de krijgsmacht: beoordeling huidige situatie

Op dit moment zijn er geen concrete indicaties dat islamitisch radicalisme een probleem vormt voor de veiligheid en paraatheid van de krijgsmacht. In het licht van de in de inleiding geschetste ontwikkelingen is er echter aanleiding de alertheid van de MID voor signalen, die zouden kunnen wijzen op het vóórkomen van geradicaliseerde islamitische personen, of groepen van personen, binnen de krijgsmacht te verhogen. De MID ontwikkelt hiertoe in snel tempo kennis en specifieke onderzoeksmethoden om kwalitatief hoogwaardig onderzoek te verrichten naar het vóórkomen van radicaal-islamitische uitingen en gedragingen, alsmede de betekenis die hieraan dient te worden gehecht in relatie tot de betrouwbaarheid van de krijgsmacht als instrument van de staat.

Radicaal-islamitische personen en groepen hebben al langere tijd de aandacht van de MID, met name groeperingen in crisisgebieden, die een bedreiging kunnen vormen voor de veiligheid van aldaar ingezet Nederlands defensiepersoneel. In het MID-jaarverslag over 1999 werd reeds aangegeven dat het risico vanuit bepaalde verschijningsvormen van radicaal-islamitische groeperingen voor defensiebelangen, bij crisisbeheersings- en vredesoperaties, toenam. Alhoewel de zorg omtrent deze dreiging voor het ingezette defensiepersoneel zich vooral richt op een exogene dreiging, schenkt de MID, binnen het kader van haar wettelijke taakstelling, tevens voortdurend aandacht aan mogelijke bedreigingen die zich in en vanuit de krijgsmacht zélf zouden kunnen voordoen. Uitingen en gedragingen van defensiepersoneel met een extreemrechts c.q. extreemlinks karakter, maar evenzo uitingen en gedragingen van ultra-nationalistische of radicaal-islamitische aard worden door de MID nader onderzocht.

Een beperkt aantal gevallen waarbij sprake was van uitingen met een vermeend radicaal-islamitisch karakter binnen de defensie organisatie, heeft aanleiding gegeven tot

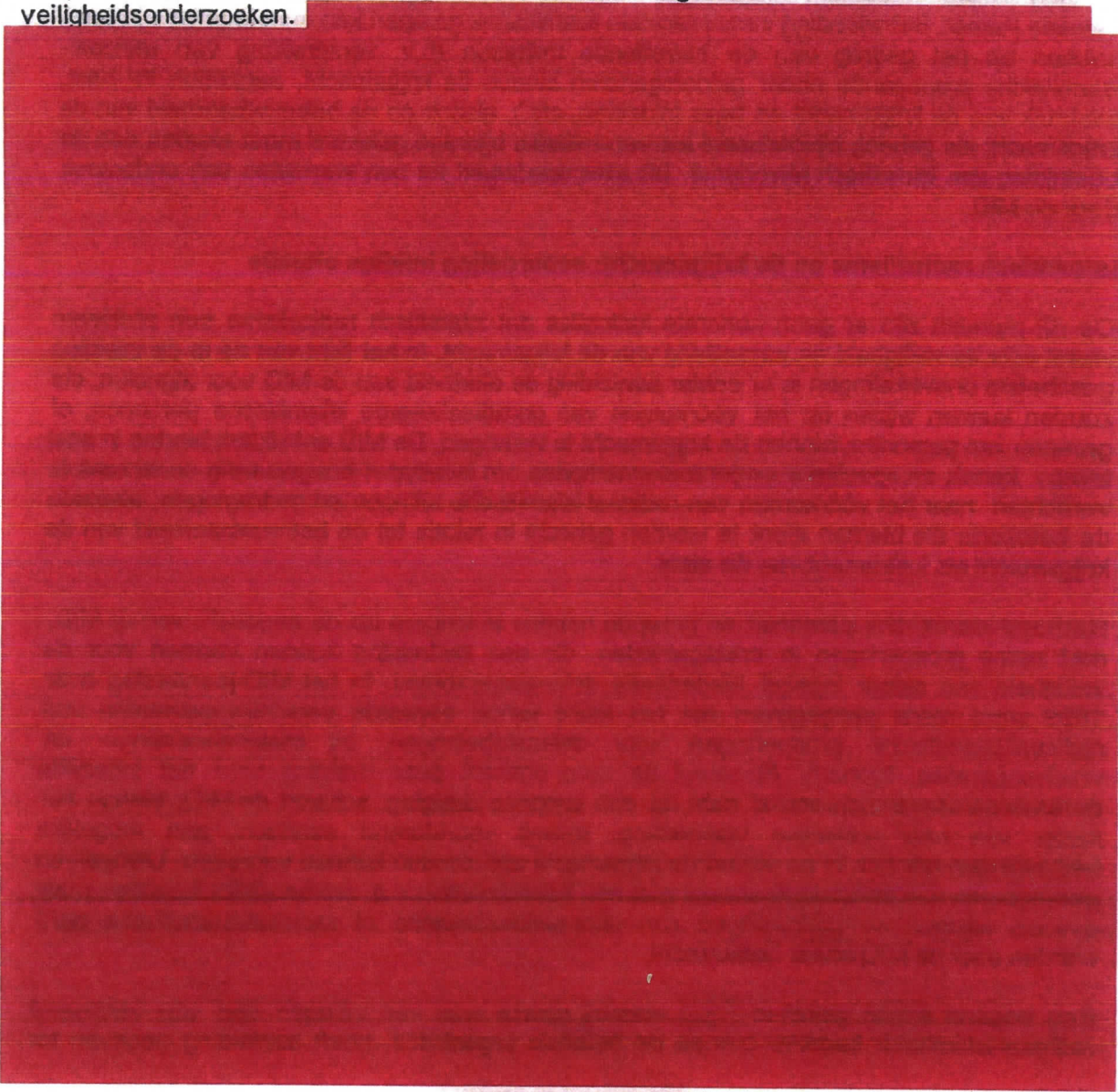
nader onderzoek. De resultaten van deze onderzoeken hebben tot op heden niet geleid tot concrete aanwijzingen dat er sprake is van een radicale tendens onder moslimpersoneel in dienst van defensie.

Islamitisch radicalisme en de krijgsmacht: MID-onderzoek en voortgang

Concreet richt de MID zich nu op het onderkennen van personen of groepen van personen, in dienst van defensie, die een politiek-islamitisch gedachtengoed aanhangen en uitdragen. Onder politiek-islamitisch gedachtengoed wordt verstaan een politiek streven om de inrichting van de samenleving in overeenstemming te brengen met de voorschriften van de eigen islamitische geloofsrichting. De aandacht van de MID richt zich daarbij specifiek op diegenen binnen de krijgsmacht, die deze doelen nastreven langs ondemocratische en/of gewelddadige weg. Het onderzoek bestaat uit een combinatie van veiligheidsonderzoeken met nader onderzoek van incidenten en andere feitelijke gebeurtenissen en gedragingen, en verloopt langs de navolgende lijnen.

Onderzoek

Veiligheidsonderzoeken. Bij indiensttreding bij defensie wordt er door de MID naar alle adspirant-militairen een veiligheidsonderzoek ingesteld conform de Wet veiligheidsonderzoeken.

dat sprake is van de noodzaak van intrekking van de verklaring van geen bezwaar tegen de vervulling van een vertrouwensfunctie. Als er sprake is van mogelijke strafbare feiten, zal de MID het OM informeren door middel van een ambtsbericht.

Sedert september 2001 is er bij de MID [REDACTED] geregistreerd, afkomstig van commandanten, waarin sprake zou zijn van incidenten met een vermeend radicaal-islamitisch karakter. Het ging daarbij om sympathiebetuigingen voor Osama bin Laden en de terroristische aanslagen in de VS. In één van deze gevallen, het betrof hier een [REDACTED] heeft dit geleid tot de beëindiging van de stage op verzoek van betrokkene. In de overige vier gevallen ging het om voorbarige, emotionele uitlatingen die later werden ingetrokken en betreurd. In alle gevallen is er in een open sfeer door de betrokken onderzoeksambtenaren gesproken met de commandant, de chef en de betrokken functionaris. De gevallen stonden op zichzelf.

Voortgang

Internationaal islamitisch radicalisme als fenomeen vormt al langer een onderzoeksgebied voor de MID. Inzicht in radicaal-islamitische groepen in Nederland en de personen die binnen het islamitisch radicalisme een rol spelen, alsmede een adequate duiding hiervan in relatie tot een mogelijke bedreiging voor de veiligheid en paraatheid van de krijgsmacht vormen echter een betrekkelijk nieuw aandachtsgebied en behoeven derhalve nadere verdieping. Het opbouwen van een voldoende kennisniveau, en vervolgens het ontwikkelen van specifieke methoden om onderzoek naar islamitisch radicalisme in de krijgsmacht succesvol te kunnen uitvoeren, vereisen een aanzienlijke inspanning en vergen nog de nodige tijd. Hierbij wordt samengewerkt met de BVD. Van belang in dat verband is dat de MID, op grond van de Wiv, geen persoonsgegevens met betrekking tot godsdienst, levensovertuiging, ras, gezondheid en seksueel leven verwerkt. De verwerking van persoonsgegevens die betrekking hebben op bovenbedoelde kenmerken mag wel plaatsvinden in aanvulling op andere gegevens en slechts voor zover dat voor het doel van de gegevensverwerking noodzakelijk is. [REDACTED]

Flankerend beleid

De activiteiten die de MID ontwikkelt passen in het beleid dat Defensievoert, gericht op de preventie van ongewenste verschijnselen in de krijgsmacht en op bevordering van integriteit en loyaliteit van het personeel. In dit verband kan worden verwezen naar recentelijk bekend gestelde nieuwe aanwijzingen inzake integriteit, o.m. over nevenwerkzaamheden, omgaan met defensiemiddelen en vertrouwelijke informatie, en een regeling omtrent ongewenst gedrag. Tevens wordt in de krijgsmacht op dit moment gewerkt aan praktische maatregelen om een mogelijk loyaliteits conflict van allochtone militairen te voorkomen. Daarbij wordt samengewerkt met de geestelijke en maatschappelijke vorming in de krijgsmacht.